

Chefsjurist
Linda Stenman

Arbetsmarknadsdepartementet

Betänkandet SOU 2020:41 Kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken Ärenderubrik
(dnr A2020/01492/A)

Sammanfattning

Östersunds kommuner ser positivt på och tillstyrker att kommunen ska ha möjlighet att utföra arbetsmarknadspolitiska åtgärder på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Östersunds kommun ser att en ny roll kan öppna sig, att fungera som samordnare och tillhandahållare av lokal infrastruktur kring framförallt personer som står långt från arbetsmarknaden.

Östersunds kommun anser inte att utredningen tydliggjort att det klart ligger inom den kommunala kompetensen, vare sig den allmänna eller den specialreglerade kompetensen att kommunen kan åta sig uppdrag som utredningen föreslår. I utredningen framgår däremot att det är *sannolikt* att de är kompetensligt, att ansvaret *möjligen* överlappas av stat och kommun eller att *domstolen i varje enskilt fall* ska avgöra hur och vad en kommun får ägna sig åt vad gäller arbetsmarknadspolitiska åtaganden. Om utredningen föreslog lagstiftningen där kommunens kompetens utvidgades så skulle risken för komplicerade rättsprocesser inom respektive rättsområden som lyfts i utredningen med enkelhet kunna undvikas. Östersunds kommun ser det positivt att kommuners medverkan som utförare av tjänster inom arbetsmarknadsområdet ska anses vara en frivillig uppgift.

5.2.2 Befogenheter inom kommunallagen

I Arbetsmarknadsutredningen, SOU 2019:3, framförs att det finns en gråzon mellan det socialpolitiska området och det arbetsmarknadspolitiska området varför frågan behöver utredas vidare. I nu aktuell utredningen finns möjligheten att tydliggöra vilken nivå som ska hantera vilken typ av frågor, dvs konkret – vad ska kommunen ägna sig åt och vad ska staten hantera inom denna gråzon. Istället för att tydliggöra detta så anger utredningen att det inte finns ett sådant behov eller att frågan ska hanteras av domstol genom laglighetsprövning. Östersunds kommun föreslår att utredningen ordentligt går igenom vilka typer av uppdrag som Arbetsförmedlingen ska överlämna till fristående aktörer och därefter föreslår om stat eller/och kommun ska hantera dessa uppgifter. Detta torde kunna tydliggöras i lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

5.2.3 Befogenheter i övrigt

I kapitlet förs ett resonemang kring det faktum att det finns en lag som anger att det i varje kommun ska finnas en arbetslöshetsnämnd och att staten därför borde ha ansett att varje kommun därför borde ha rätt att utföra uppgifter inom arbetsmarknadsområdet. Sedan anger utredningen att det däremot inte anges i lagstiftningen om kommunen får utföra några uppdrag inom det arbetsmarknadspolitiska området. Detta är exakt vad Östersunds kommun önskar att utredningen hade lämnat lagförslag kring. Igen, tydliggör vad/vilka uppdrag staten anser att kommunen ska ha kompetens att utföra.

5.2.4 Avslutande reflektioner

Att mycket talar för att en kommun kan ägna sig åt arbetsmarknadspolitiska uppgifter eller att det har uppstått en faktisk praxis vad kommunen får ägna sig åt visar enligt Östersunds kommun att det finns ett behov för lagstiftaren att i exempelvis den sk befogenhetslagen kodifiera denna faktiska praxis eller de uppgifter som utredningen mycket talar för att kommunen kan hantera.

6.1.4 Enligt konkurrensreglerna

I kapitlet redogörs för den sk KOS-regeln, konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet, konkurrenslagen 3 kap 27-32 §§. Grundläggande för KOS-regeln är om den kommunala verksamheten som utförs är kompetenslig så är förfarandet också tillåtet enligt KOS-reglerna. Östersunds kommun vill därför även här peka på nödvändigheten att i lag tydliggöra kommunens kompetens inom det arbetsmarknadspolitiska området. Utredningen har heller inte i tillräcklig utsträckning hanterat frågan om kommunens påverkan vad gäller den potentiella marknaden.

6.2.1 Samarbete enligt upphandlingsreglerna

I utredningen anförs att Arbetsförmedlingen och kommunen kan samverka genom sk Hamburgsarbeten, LOU 3 kap 17-18 §§. Av utredningen framgår inte hur detta ska kunna vara möjligt. Det framstår som minst sagt oklart hur och på vilket sätt Arbetsförmedlingen ska bidra med i samarbetet förutom att stå för kostnaderna för uppdraget samarbete, utan att det istället blir ett rent tjänsteköp.

I detta ärende har kommunstyrelsen beslutat. Kommundirektören har varit föredragande.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Bo Svensson
Kommunstyrelsens ordförande

Anders Wennerberg
Kommundirektör

Utdrag i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e-post till a.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer A2020/01492/A och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Remissinstansens namn ska även anges i dokumentnamnet.